

Załącznik nr 1.16 do uchwały Nr 3430/52a/2019  
Krajowej Rady Biegłych Rewidentów  
z dnia 21 marca 2019 r.

**Materiał o charakterze edukacyjnym**

**Brzmienie niniejszego standardu zostało ujednolicone na skutek zmian dostosowawczych  
przyjętych  
uchwałą nr 2272/38a/2022 KRBR z dnia 7 lipca 2022 r. (zmiany zaznaczone na niebiesko)**

**KRAJOWY STANDARD BADANIA 501**

**w brzmieniu**

**MIĘDZYNARODOWEGO STANDARDU BADANIA 501**

**DOWODY BADANIA**

**- SZCZEGÓŁOWE ROZWAŻANIA DLA WYBRANYCH POZYCJI**

**MIĘDZYNARODOWY STANDARD BADANIA 501**  
**DOWODY BADANIA**  
**- SZCZEGÓŁOWE ROZWAŻANIA DLA WYBRANYCH POZYCJI**

(Stosuje się do badań sprawozdań finansowych sporządzonych  
za okresy sprawozdawcze rozpoczynające się 15 grudnia 2009 r. i później)

**SPIS TREŚCI**

	Paragraf
<b>Wprowadzenie</b>	
Zakres niniejszego MSB .....	1
Data wejścia w życie .....	2
<b>Cel</b> .....	3
<b>Wymogi</b>	
Zapasy .....	4-8
Spory prawne i roszczenia.....	9-12
Informacje o segmentach .....	13
<b>Zastosowanie i inny materiał objaśniający</b>	
Zapasy .....	A1-A16
Spory prawne i roszczenia.....	A17-A25
Informacje o segmentach.....	A26-A27

Międzynarodowy Standard Badania (MSB) 501 „Dowody badania – szczegółowe rozważania dla wybranych pozycji” należy odczytywać w kontekście MSB 200 „Ogólne cele niezależnego biegłego rewidenta oraz przeprowadzanie badania zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Badania”.

## Wprowadzenie

### Zakres niniejszego MSB

1. Niniejszy Międzynarodowy Standard Badania (MSB) dotyczy szczegółowych rozważań biegłego rewidenta podczas uzyskiwania wystarczających i odpowiednich dowodów badania zgodnie z MSB 330<sup>1</sup> oraz MSB 500<sup>2</sup> oraz innymi stosownymi MSB, w odniesieniu do określonych aspektów zapasów, sporów prawnych i roszczeń dotyczących jednostki, oraz informacji o segmentach podczas badania sprawozdania finansowego.

### Data wejścia w życie

2. Niniejszy MSB stosuje się do badań sprawozdań finansowych za okresy sprawozdawcze rozpoczynające się 15 grudnia 2009 r. i później.

### Cel

3. Celem biegłego rewidenta jest uzyskanie wystarczających i odpowiednich dowodów badania dotyczących:
  - (a) istnienia i stanu zapasów,
  - (b) kompletności ujęcia sporów prawnych i roszczeń dotyczących jednostki, oraz
  - (c) prezentacji i ujawnienia informacji o segmentach zgodnie z mającymi zastosowanie ramowymi założeniami sprawozdawczości finansowej.

### Wymogi

#### Zapasy

4. Jeżeli zapasy są istotne dla sprawozdania finansowego, biegły rewident uzyskuje\* wystarczające i odpowiednie dowody badania dotyczące istnienia i stanu zapasów poprzez:
  - (a) obecność podczas spisu z natury, chyba że jest to niewykonalne, w celu: (zob. par. A1-A3)
    - (i) oceny instrukcji i procedur kierownictwa dotyczących rejestrowania i kontrolowania wyników spisu z natury jednostki, (zob. par. A4),
    - (ii) obserwacji wykonywania określonych przez kierownictwo procedur liczenia, (zob. par. A5)
    - (iii) inspekcji zapasów i (zob. par. A6)
    - (iv) wykonania kontrolnych przeliczeń, oraz (zob. par. A7-A8)
  - (b) przeprowadzenie procedur badania w odniesieniu do ostatecznego wykazu zapasów, w celu ustalenia czy odzwierciedla on dokładnie rzeczywiste wyniki spisu z natury.
5. Jeżeli spis z natury jest przeprowadzany w dacie innej niż data sprawozdania finansowego, biegły rewident, oprócz procedur wymaganych przez paragraf 4, przeprowadza procedury badania w celu uzyskania dowodów badania na temat tego czy zmiany stanu zapasów pomiędzy datą spisu z natury i datą sprawozdania finansowego zostały ujęte właściwie. (Zob. par. A9-A11)

---

<sup>1</sup> MSB 330 „Reakcje biegłego rewidenta na oszacowane ryzyka”.

<sup>2</sup> MSB 500 „Dowody badania”.

\* *Uw. tłum.* - Stosowane w każdym MSB w części określającej wymogi sformułowanie *auditor shall + czynność* przetłumaczono na język polski za pomocą czasu teraźniejszego, *biegły rewident wykonuje czynność*, zgodnie z konwencją tłumaczeniową przyjętą w Unii Europejskiej. Niezastosowanie formy nakazowej poprzez użycie słów *musi, ma, powinien* itp. nie zmienia faktu, że wyrażona w ten sposób czynność wskazuje na zobowiązanie biegłego rewidenta do jej wykonania, a zwolnienie od tego wymogu może nastąpić jedynie w sposób przewidziany w danym MSB.

6. Jeżeli z powodu nieprzewidzianych okoliczności biegły rewident nie może być obecny podczas spisu z natury zapasów, biegły rewident wykonuje lub obserwuje spis z natury w innym terminie, oraz przeprowadza procedury badania w odniesieniu do transakcji, które nastąpiły w międzyczasie.
7. Jeżeli obecność podczas spisu z natury zapasów jest niewykonalna, biegły rewident przeprowadza alternatywne procedury badania w celu uzyskania wystarczających i odpowiednich dowodów badania dotyczących istnienia i stanu zapasów. Jeżeli nie jest to możliwe, biegły rewident modyfikuje opinię w sprawozdaniu biegłego rewidenta zgodnie z MSB 705 (zmienionym).<sup>3</sup> (Zob. par. A12-A14)
8. Jeżeli zapasy powierzone opiece i kontroli strony trzeciej są istotne dla sprawozdania finansowego, biegły rewident uzyskuje wystarczające i odpowiednie dowody badania dotyczące istnienia i stanu zapasów w drodze wykonania jednej lub obydwu poniższych czynności:
  - (a) prośba o potwierdzenie przez stronę trzecią ilości i stanu zapasów posiadanych w imieniu jednostki, (zob. par. A15)
  - (b) przeprowadzenie inspekcji lub innych procedur badania odpowiednich w danych okolicznościach. (Zob. par. A16)

### **Spory prawne i roszczenia**

9. Biegły rewident projektuje i przeprowadza procedury badania w celu zidentyfikowania sporów prawnych i roszczeń dotyczących jednostki które mogą powodować ryzyko istotnego zniekształcenia, obejmujące: (zob. par. A17-A19)
  - (a) skierowanie zapytania do kierownictwa oraz gdzie ma to zastosowanie, do innych osób w jednostce, w tym do wewnętrznego doradcy prawnego,
  - (b) przegląd protokołów z posiedzeń osób sprawujących nadzór oraz korespondencji z zewnętrznym doradcą prawnym jednostki, oraz
  - (c) przegląd kont kosztów usług prawnych. (Zob. par. A20)
10. Gdy biegły rewident szacuje ryzyko istotnego zniekształcenia odnoszące się do zidentyfikowanego sporu prawnego lub roszczenia, lub gdy wykonane procedury badania wskazują na możliwość istnienia innego istotnego sporu prawnego lub roszczenia, biegły rewident, oprócz procedur wymaganych przez inne MSB, dąży do bezpośredniego kontaktu z zewnętrznym doradcą prawnym jednostki. Biegły rewident czyni to za pomocą pisma z zapytaniem, sporządzonego przez kierownika jednostki a wysłanego przez biegłego rewidenta, zawierającego prośbę do zewnętrznego doradcy prawnego jednostki o przekazanie informacji bezpośrednio biegłemu rewidentowi. Jeżeli przepisy prawa, regulacja lub właściwy organ zawodowy zabrania bezpośredniej komunikacji pomiędzy zewnętrznym doradcą prawnym jednostki a biegłym rewidentem, wówczas biegły rewident przeprowadza alternatywne procedury badania. (Zob. par. A21-A25)
11. Jeżeli:
  - (a) kierownictwo odmawia udzielenia biegłemu rewidentowi pozwolenia na komunikowanie się lub spotkanie z zewnętrznym doradcą prawnym jednostki, lub ci ostatni odmawiają udzielenia właściwej odpowiedzi na pismo z zapytaniem lub nie wolno im udzielić odpowiedzi, oraz
  - (b) biegły rewident nie jest w stanie uzyskać wystarczających i odpowiednich dowodów

---

<sup>3</sup> MSB 705 (zmieniony) „Modyfikacje opinii w sprawozdaniu niezależnego biegłego rewidenta”.

badania w drodze przeprowadzenia alternatywnych procedur badania, biegły rewident modyfikuje opinię w sprawozdaniu biegłego rewidenta zgodnie z MSB 705 (zmienionym).

#### *Pisemne oświadczenia*

12. Biegły rewident kieruje do kierownictwa oraz gdzie to odpowiednie, do osób sprawujących nadzór prośbę o złożenie pisemnych oświadczeń potwierdzających, że wszystkie znane im faktyczne lub możliwe spory prawne i roszczenia, których skutki powinny być rozważone podczas sporządzania sprawozdania finansowego, zostały ujawnione biegłemu rewidentowi oraz ujęte i ujawnione zgodnie z mającymi zastosowanie ramowymi założeniami sprawozdawczości finansowej.

#### **Informacje o segmentach**

13. Biegły rewident uzyskuje wystarczające i odpowiednie dowody badania dotyczące prezentacji i ujawnienia informacji o segmentach zgodnie z mającymi zastosowanie ramowymi założeniami sprawozdawczości finansowej poprzez: (zob. par. A26)
- (a) uzyskanie zrozumienia metod zastosowanych przez kierownictwo jednostki do ustalenia informacji o segmentach oraz: (zob. par. A27)
    - (i) ocenę, czy takie metody mogą skutkować ujawnieniem informacji o segmentach zgodnie z mającymi zastosowanie ramowymi założeniami sprawozdawczości finansowej, oraz
    - (ii) o ile jest to odpowiednie, testowanie zastosowania tych metod, oraz
  - (b) przeprowadzenie procedur analitycznych lub innych procedur badania, które są odpowiednie w danych okolicznościach.

\* \* \*

#### **Zastosowanie i inny materiał objaśniający**

##### **Zapasy**

~~*Obecność podczas spisu z natury (Zob. par. 4(a))*~~

*Obecność podczas spisu z natury zapasów (Zob. par. 4(a))*

- A1. Kierownictwo zazwyczaj ustanawia procedury zgodnie z którymi przynajmniej raz w roku przeprowadzany jest spis z natury zapasów, który służy jako podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego oraz o ile ma to zastosowanie, upewnienia się o wiarygodności systemu ciągłej ewidencji zapasów.
- A2. Obecność podczas spisu z natury zapasów obejmuje:
- inspekcję zapasów, aby upewnić się o ich istnieniu i ocenić stan oraz wykonać kontrolne przeliczenia,
  - obserwację przestrzegania instrukcji określonych przez kierownictwo oraz wykonywania procedur rejestracji i kontroli wyników spisu z natury zapasów,
  - uzyskanie dowodów badania dotyczących wiarygodności procedur liczenia zapasów ustalonych przez kierownika jednostki.

Procedury te mogą służyć jako testy kontroli lub procedury wiarygodności w zależności od oszacowania ryzyka przez biegłego rewidenta, planowanego podejścia do badania oraz wykonanych specyficznych procedur.

A3. Sprawy mające znaczenie dla planowania obecności podczas spisu z natury zapasów (lub projektowania i przeprowadzania procedur badania zgodnie z paragrafami 4-8 niniejszego standardu) obejmują przykładowo:

- ryzyko istotnego zniekształcenia odnoszące się do zapasów,
- rodzaj kontroli wewnętrznej odnoszącej się do zapasów,
- czy oczekiwane jest, że zostaną ustanowione odpowiednie procedury i wydane właściwe instrukcje dotyczące przeprowadzania spisu z natury,
- termin spisu z natury,
- określenie czy jednostka stosuje system ciągłej ewidencji zapasów,
- miejsca składowania zapasów, w tym istotność pozycji zapasów i ryzyka istotnego zniekształcenia w różnych lokalizacjach w momencie podejmowania decyzji, w których lokalizacjach obecność jest zasadna. MSB 600<sup>4</sup> dotyczy zaangażowania innych biegłych rewidentów i dlatego może być odpowiedni, jeżeli ich zaangażowanie dotyczy obecności przy spisie z natury zapasów w odległych lokalizacjach,
- ustalenie czy wsparcie ze strony eksperta biegłego rewidenta jest potrzebne. MSB 620<sup>5</sup> dotyczy wykorzystania pracy eksperta biegłego rewidenta w celu wsparcia biegłego rewidenta w uzyskaniu wystarczających i odpowiednich dowodów badania.

Ocena instrukcji i procedur kierownictwa (Zob. par. 4(a)(i))

~~A4. Sprawy mające znaczenie podczas oceny instrukcji i procedur kierownictwa dotyczących rejestracji i kontroli spisu z natury, obejmują o ile odnoszą się do, na przykład:~~

- ~~• zastosowanie odpowiednich czynności kontrolnych, na przykład, zbieranie wykorzystanych arkuszy spisowych, rozliczanie się z niewykorzystanych arkuszy spisowych oraz procedur liczenia i ponownego liczenia,~~
- ~~• prawidłową identyfikację stanu zaawansowania produkcji w toku, pozycji zalegających, przestarzałych lub zniszczonych oraz zapasów będących własnością strony trzeciej, na przykład przyjętych w komis,~~
- ~~• procedury wykorzystywane do szacowania ilości zapasów, gdzie ma to zastosowanie, takich jak te, które mogą być potrzebne przy szacowaniu ilości węgla składowanego na hałdach,~~
- ~~• kontrolę nad przemieszczaniem zapasów pomiędzy lokalizacjami oraz rozchodem i przychodem zapasów następującym przed i po dacie rozgraniczającej okresy sprawozdawcze.~~

A4. Kwestie stosowne podczas oceny instrukcji i procedur kierownictwa dotyczących rejestrowania i kontrolowania spisu z natury zapasów obejmują to, czy odnoszą się one, na przykład do:

- zastosowania odpowiednich kontroli, na przykład, gromadzenia wykorzystanych arkuszy spisowych spisu z natury zapasów, rozliczania z niewykorzystanych arkuszy spisowych spisu z natury zapasów oraz procedur liczenia i ponownego liczenia,

<sup>4</sup> MSB 600 „Szczególne rozważania – Badania skonsolidowanych sprawozdań finansowych (w tym praca biegłych rewidentów części składowych grupy).

<sup>5</sup> MSB 620 „Wykorzystanie pracy eksperta biegłego rewidenta”.

- prawidłową identyfikację stanu zaawansowania produkcji w toku, pozycji zalegających, przestarzałych lub zniszczonych oraz zapasów będących własnością strony trzeciej, na przykład przyjętych w komis,
- procedury wykorzystywane do szacowania ilości zapasów, gdzie ma to zastosowanie, takich jak te, które mogą być potrzebne przy szacowaniu ilości węgla składowanego na hałdach,
- kontrolę nad przemieszczaniem zapasów pomiędzy lokalizacjami oraz rozchodem i przychodem zapasów następującym przed i po dacie rozgraniczającej okresy sprawozdawcze.

Obserwacja wykonywania procedur liczenia określonych przez kierownictwo (Zob. par. 4(a)(ii))

A5. Obserwacja wykonywania procedur liczenia określonych przez kierownictwo, na przykład tych odnoszących się do kontroli przemieszczania zapasów przed, w trakcie, i po spisie, umożliwia biegłemu rewidentowi uzyskanie dowodów badania, że instrukcje i procedury liczenia określone przez kierownictwo są właściwie zaprojektowane i wdrożone. Dodatkowo, biegły rewident może również uzyskać kopie informacji na dzień rozgraniczający okresy sprawozdawcze, takie jak szczegóły dotyczące przemieszczania zapasów tak, aby wspomóc biegłego rewidenta w wykonywaniu procedur badania związanych z rozliczeniem takich ruchów w późniejszym terminie.

Inspekcja zapasów (Zob. par. 4(a)(iii))

A6. Inspekcja zapasów w trakcie obecności podczas spisu z natury umożliwia biegłemu rewidentowi sprawdzenie istnienia zapasów (choć niekoniecznie tytułu własności do nich) oraz zidentyfikowanie zapasów, na przykład przestarzałych, uszkodzonych lub zalegających.

Wykonanie kontrolnych przeliczeń (Zob. par. 4(a)(iv))

A7. Wykonanie kontrolnych przeliczeń, na przykład poprzez przesłедzenie wybranych z arkuszy spisowych pozycji do faktycznie istniejących zapasów oraz przesłедzenie wybranych pozycji faktycznie istniejących zapasów do arkuszy spisowych, dostarcza dowodów badania dotyczących kompletności i dokładności tych zapisów.

A8. Oprócz odnotowania kontrolnych spisów biegłego rewidenta, uzyskanie kopii kompletnej dokumentacji spisu z natury zapasów kierownictwa umożliwia biegłemu rewidentowi przeprowadzenie późniejszych procedur badania w celu ustalenia, czy ostateczny wykaz zapasów dokładnie odzwierciedla faktyczne wyniki spisu zapasów.

*Spis z natury przeprowadzony w terminie innym niż data sprawozdania finansowego* (Zob. par. 5)

A9. Ze względów praktycznych, spis z natury może być przeprowadzony na dzień lub dni inne niż data sprawozdania finansowego. Może to mieć miejsce niezależnie od tego, czy kierownictwo określa ilość zapasów w drodze corocznego spisu z natury, czy też utrzymuje system ciągłej ewidencji zapasów. W każdym przypadku skuteczność zaprojektowania, wdrożenia i stosowania kontroli w zakresie zmian stanu zapasów określa, czy przeprowadzenie spisu z natury na datę lub daty inne niż data sprawozdania finansowego jest odpowiednie dla celów badania. MSB 330 ustanawia wymogi i dostarcza wytycznych dotyczących procedur wiarygodności wykonywanych w okresach śródrocznych<sup>6</sup>.

A10. Jeżeli stosowany jest system ciągłej ewidencji zapasów, kierownictwo może przeprowadzić spis z natury lub inne obliczenia w celu stwierdzenia wiarygodności informacji o ilości

---

<sup>6</sup> MSB 330, paragrafy 22-23.

zapasów wykazanej w dokumentacji ciągłej ewidencji zapasów. W niektórych przypadkach, kierownictwo lub biegły rewident mogą zidentyfikować różnice pomiędzy dokumentacją ciągłej ewidencji zapasów a rzeczywistymi ilościami dostępnych zapasów, co może wskazywać, że kontrole odnoszące się do zmian stanu zapasów nie działają skutecznie.

- A11. Sprawy stosowne do rozważenia przy projektowaniu procedur badania w celu uzyskania dowodów badania na temat tego, czy zmiany ilości zapasów pomiędzy datą lub datami spisu a stanem wynikającym z ostatecznego wykazu zapasów są odpowiednio ujęte, obejmują:
- ustalenie czy dokumentacja ciągłej ewidencji zapasów jest prawidłowo uzgadniana,
  - wiarygodność dokumentacji ciągłej ewidencji zapasów jednostki,
  - przyczyny występowania znaczących różnic pomiędzy informacjami uzyskanymi w trakcie spisu z natury a dokumentacją ciągłej ewidencji zapasów.

*Obecność podczas spisu z natury jest niewykonalna (Zob. par. 7)*

- A12. W niektórych przypadkach, obecność podczas spisu z natury może być niewykonalna. Może to wynikać z czynników takich jak rodzaj i lokalizacja zapasów, na przykład, gdy zapasy znajdują się w lokalizacji stwarzającej zagrożenie bezpieczeństwa biegłego rewidenta. Ogólne niedogodności biegłego rewidenta nie są jednak wystarczającym uzasadnieniem dla decyzji biegłego rewidenta, że jego obecność jest niewykonalna. Ponadto, jak wyjaśniono w MSB 200<sup>7</sup> ani złożoność, ani czas, ani wiążące się z obecnością koszty nie są ważną podstawą do zaniechania przez biegłego rewidenta procedury badania, dla której nie ma alternatywy, ani zadowolenia się dowodem badania, który jest mniej niż przekonujący.
- A13. W niektórych przypadkach, gdy obecność jest niewykonalna, alternatywne procedury badania, na przykład inspekcja dokumentacji sprzedaży po dacie spisu określonych pozycji zapasów nabytych lub zakupionych przed dniem spisu z natury, mogą dostarczyć wystarczających i odpowiednich dowodów badania dotyczących istnienia i stanu zapasów.
- A14. W innych przypadkach, jednakże, może nie być możliwe uzyskanie wystarczających i odpowiednich dowodów badania dotyczących istnienia i stanu zapasów w drodze przeprowadzenia alternatywnych procedur badania. W takich przypadkach, MSB 705 (zmieniony) wymaga, aby biegły rewident zmodyfikował opinię w sprawozdaniu biegłego rewidenta na skutek ograniczenia zakresu badania<sup>8</sup>.

*Zapasy powierzone opiece i kontroli strony trzeciej*

Potwierdzenie (Zob. par. 8(a))

- A15. MSB 505<sup>9</sup> ustanawia wymogi i dostarcza wytycznych dotyczących przeprowadzania procedur potwierdzenia zewnętrznego.

Inne procedury badania (Zob. par. 8(b))

- A16. W zależności od okoliczności, na przykład, tam, gdzie zostały uzyskane informacje, które budzą wątpliwości co do uczciwości i obiektywizmu strony trzeciej, biegły rewident może uznać za stosowne, aby przeprowadzić inne procedury badania zamiast lub jako uzupełnienie, potwierdzenia ze stroną trzecią. Przykłady innych procedur badania obejmują:
- obecność bezpośrednio lub za pośrednictwem innego biegłego rewidenta, przy spisie

<sup>7</sup> MSB 200 „Ogólne cele niezależnego biegłego rewidenta oraz przeprowadzanie badania zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Badania”, paragraf A50.

<sup>8</sup> MSB 705 (zmieniony), paragraf 13.

<sup>9</sup> MSB 505 „Potwierdzenia zewnętrzne”.



z natury przeprowadzonym przez stronę trzecią, jeżeli jest to wykonalne,

- uzyskanie sprawozdania innego biegłego rewidenta lub sprawozdania biegłego rewidenta z wykonania usługi adekwatności systemu kontroli wewnętrznej, aby upewnić się, że zapas jest prawidłowo przeliczony i adekwatnie zabezpieczony,
- inspekcję dokumentacji dotyczącej zapasów będących w posiadaniu strony trzeciej, na przykład, dokumentów przyjęcia do magazynu,
- prośbę o potwierdzenie przez inne jednostki, jeżeli zapasy zostały zastawione jako zabezpieczenie.

### **Spory prawne i roszczenia**

*Kompletność sporów prawnych i roszczeń (Zob. par. 9)*

- A17. Spory prawne i roszczenia dotyczące jednostki mogą mieć istotny wpływ na sprawozdanie finansowe, dlatego też wymagane może być ich ujawnienie lub ujęcie w sprawozdaniu finansowym.
- A18. Oprócz procedur wskazanych w paragrafie 9, inne stosowne procedury obejmują, na przykład, wykorzystanie informacji uzyskanych w drodze przeprowadzenia procedur oszacowania ryzyka wykonanych jako część uzyskiwania zrozumienia jednostki i jej otoczenia tak, aby biegły rewident uświadomił sobie spory prawne i roszczenia dotyczące jednostki.
- A19. Dowody badania uzyskane dla celów identyfikacji sporów prawnych i roszczeń, które mogą powodować ryzyko istotnego zniekształcenia, mogą również dostarczać dowodów badania dotyczących innych stosownych rozważań, takich jak wycena lub pomiar, odnoszących się do sporów prawnych i roszczeń. MSB 540<sup>10</sup> ustanawia wymogi i dostarcza wytycznych właściwych dla rozważań biegłego rewidenta na temat sporów prawnych i roszczeń wymagających szacunków księgowych lub powiązanych ujawnień w sprawozdaniu finansowym.

*Przeglądanie kont kosztów usług prawnych (Zob. par. 9(c))*

- A20. Jako część przeprowadzanego przez biegłego rewidenta przeglądu kont kosztów usług prawnych, w zależności od okoliczności, biegły rewident może uznać za odpowiednie, aby dokonać przeglądu odnośnych dokumentów źródłowych, takich jak faktury za usługi prawne.

*Komunikacja z zewnętrznym doradcą prawnym jednostki (Zob. par. 10-11)*

- A21. Bezpośrednia komunikacja z zewnętrznym doradcą prawnym jednostki umożliwia biegłemu rewidentowi uzyskanie wystarczających i odpowiednich dowodów badania na temat tego, czy znane są potencjalnie istotne spory prawne i roszczenia, a szacunki kierownictwa dotyczące skutków finansowych, włączając koszty, są racjonalne.
- A22. W niektórych przypadkach, biegły rewident może dążyć do bezpośredniej komunikacji z zewnętrznym doradcą prawnym jednostki poprzez zapytanie o charakterze ogólnym. W tym celu, zapytanie o charakterze ogólnym zawiera prośbę skierowaną do zewnętrznego doradcy prawnego jednostki o poinformowanie biegłego rewidenta o wszelkich znanych zewnętrznemu doradcy prawnemu jednostki sporach prawnych i roszczeniach wraz z oceną rozstrzygnięcia tych sporów prawnych i roszczeń oraz szacunkiem skutków finansowych, w tym nieodłącznych kosztów.
- A23. Jeżeli jest mało prawdopodobne, że zewnętrzny doradca prawny jednostki udzieli właściwej

<sup>10</sup> MSB 540 „Badanie szacunków księgowych, w tym szacunków księgowych wartości godziwej i powiązanych ujawnień”.

odpowiedzi na zapytanie o charakterze ogólnym, na przykład gdy organ zawodowy, do którego należy doradca, zabrania udzielania odpowiedzi na takie pisma, biegły rewident może dążyć do bezpośredniej komunikacji poprzez wystosowanie pisma z konkretnym zapytaniem. W tym celu, takie pismo z konkretnym zapytaniem zawiera:

- (a) wykaz sporów i roszczeń,
- (b) jeżeli jest dostępna, dokonana przez kierownika jednostki ocenę rozstrzygnięcia każdego zidentyfikowanego sporu lub roszczenia oraz szacunek skutków finansowych, obejmujący nieodłączne koszty, oraz
- (c) prośbę, by zewnętrzny doradca prawny jednostki potwierdził racjonalność oszacowań kierownictwa i dostarczył biegłemu rewidentowi dalszych informacji, jeżeli uzna przedstawiony wykaz za niepełny lub błędny.

A24. W pewnych okolicznościach, biegły rewident może również uznać za niezbędne, aby spotkać się z zewnętrznym doradcą prawnym jednostki w celu omówienia możliwego rozstrzygnięcia sporu prawnego lub roszczenia. Może tak być, na przykład, gdy:

- biegły rewident uznaje, że dana sprawa jest znaczącym ryzykiem,
- dana sprawa jest złożona,
- występuje rozbieżność pomiędzy kierownikiem jednostki a zewnętrznym doradcą prawnym jednostki.

Zazwyczaj, spotkania takie wymagają zgody kierownika jednostki i odbywają się w obecności przedstawiciela kierownika jednostki.

A25. Zgodnie z MSB 700 (zmienionym)<sup>11</sup>, od biegłego rewidenta wymagane jest opatrzenie sprawozdania biegłego rewidenta datą nie wcześniejszą niż dzień, na który biegły rewident uzyskał wystarczające i odpowiednie dowody badania stanowiące podstawę opinii o sprawozdaniu finansowym. Dowody badania dotyczące statusu sporu prawnego i roszczenia przed datą sprawozdania biegłego rewidenta mogą być uzyskane za pomocą zapytania skierowanego do kierownictwa, włączając wewnętrznego doradcę prawnego jednostki odpowiedzialnego za stosowne sprawy. W pewnych wypadkach, biegły rewident może potrzebować uzyskać uaktualnione informacje od zewnętrznego doradcy prawnego jednostki.

#### **Informacje o segmentach** (Zob. par. 13)

A26. W zależności od mających zastosowanie ramowych założeń sprawozdawczości finansowej, jednostka może mieć obowiązek lub możliwość ujawnienia w sprawozdaniu finansowym informacji o segmentach. Odpowiedzialność biegłego rewidenta dotycząca prezentacji i ujawnienia informacji o segmentach odnosi się do sprawozdania finansowego rozpatrywanego jako całość. Odpowiednio, od biegłego rewidenta nie oczekuje się przeprowadzenia procedur badania, które byłyby niezbędne do wyrażenia opinii o pojedynczych informacjach o segmentach działalności.

#### *Zrozumienie metod zastosowanych przez kierownika jednostki* (Zob. par. 13(a))

A27. W zależności od okoliczności, przykłady spraw, które mogą być odpowiednie podczas uzyskiwania zrozumienia metod zastosowanych przez kierownika jednostki do ustalania informacji o segmentach działalności, oraz czy takie metody mogą skutkować ujawnieniem informacji o segmentach zgodnie z mającymi zastosowanie ramowymi założeniami sprawozdawczości finansowej, obejmują:

<sup>11</sup> MSB 700 (zmieniony) „Formułowanie opinii oraz sprawozdawczość na temat sprawozdania finansowego”.

- sprzedaże, transfery i obciążenia pomiędzy segmentami oraz eliminacje obrotów między segmentami,
- porównanie z budżetami i innymi oczekiwanymi wynikami, na przykład zysków operacyjnych jako procentu sprzedaży,
- alokację aktywów i kosztów do segmentów,
- spójność z poprzednimi okresami sprawozdawczymi oraz adekwatność ujawnień odnoszących się do niespójności.

**Niniejszy Międzynarodowy Standard Badania 501 *Dowody badania – szczegółowe rozważania dla wybranych pozycji***

uchwalony przez International Auditing and Assurance Standards Board (IAASB), opublikowany przez International Federation of Accountants (IFAC) w grudniu 2016 r. w języku angielskim, został przetłumaczony na język polski przez Polską Izbę Biegłych Rewidentów w marcu 2019 r. i jest powielany za zgodą IFAC. Proces tłumaczenia Międzynarodowych Standardów Badania był rozważony przez IFAC i tłumaczenie zostało przeprowadzone zgodnie z „*Policy Statement - Policy for Translating Publications of the International Federation of Accountants*”. Zatwierdzonym tekstem Międzynarodowych Standardów Badania jest tekst opublikowany przez IFAC w języku angielskim.

Tekst w języku angielskim Międzynarodowy Standard Badania 501 *Dowody badania – szczegółowe rozważania dla wybranych pozycji* © 2016 International Federation of Accountants (IFAC). Wszelkie prawa zastrzeżone.

Tekst w języku polskim Międzynarodowy Standard Badania 501 *Dowody badania – szczegółowe rozważania dla wybranych pozycji* © 2019 International Federation of Accountants (IFAC). Wszelkie prawa zastrzeżone.

Tytuł oryginału: International Standards on Auditing 501 *Audit evidence – Specific Considerations for Selected Items*,

opublikowany w: *Handbook of International Quality Control, Auditing, Review, Other Assurance, and Related Services Pronouncements 2016-2017 Edition, Volume I*, ISBN: 978-1-60815-318-3

Aby uzyskać zgodę na powielanie, przechowywanie lub przesyłanie, albo w inny podobny sposób wykorzystywać niniejszy dokument, napisz na adres: [Permissions@ifac.org](mailto:Permissions@ifac.org)